

Kirkegaardens Trær.

Hvidbirken.

Af fhv. Statsplanter C. Nielsen.

I en Artikel her i „Vore Kirkegaarde“, VIII S. 1 ff., har jeg omtalt Betydningen af gode Læforhold uden om Kirkegaarden, særlig paa Jyllands Vestkyst. Her vilde jeg gerne fremhæve den Betydning, det har, at Valget af Træarter til Kirkegaardens indre Anlæg sker med Omhu, ikke mindst med Hensyn til Anlæg af Alléer og Hække. Næppe noget Beplantningsanlæg frembyder saa mange Vanskeligheder i Retning af varsomt Valg som netop Kirkegaarde. Her maa trædes skaaansomt overfor det Præg, der bør hvile over Anlægget, og skyldige Hensyn bør der tages overfor Gravstedejerne.

Træerne langs Hovedadgangsvejene bør saaledes ikke brede sig eller dominere og skygge for stærkt over de tilstødende Gravanlæg og derved næsten umuliggøre disse smaa Anlægs Trivsel. Paa den anden Side skulde en Allé ikke gerne holdes indklippet i for stærk Grad. Stærkt

beklippede Anlæg kan virke alt for slikket og overfriseret. Ganske anderledes tiltalende er Allétræet, naar det kan faa Lov til at udvikle sin Kronekappe paa naturlig Maade.

Antallet af Træarter, som egner sig for Formaalet, er her ret indskrænket, ikke mindst paa vindudsatte Kirkegaarde og under tarvelige Jordbundsforhold.

Jeg skal her holde mig til en enkelt Træart, som i ganske anderledes Omfang burde udnyttes som Allétræ, nemlig *Birken*, og her vil jeg fremhæve Hvidbirken eller Dunbirken (*Betula odorata*) som særlig egnet. Den er ikke alene den haardførste af Arterne, men Kronformen er mere regelmæssig end hos Vortebirken (*B. verrucosa*), dog ingenlunde stiv i Formen. Med Alderen faar den som hos Vortebirken let hængende Grene, om end ikke saa fremtrædende. Dens lette lyse Løv giver skaaansomt, mild Skygge. Den er meget nøjsom, og den er den blandt Birkene, som dufter mest i de lune Sommeraftener (se Billederne S. 19).

Hvor der er Spørgsmaal om Valg af Birk som Allétræ, f. Eks. paa den jyske Vestkyst, kan der kun være Tale om at faa denne Birk til at lykkes. Vortebirken kan paa disse Egne staa lovende nogle Aar, men holder sig kun en kort Tid, den bukker under for Klimaet og forskellige tilstødende Sygdomme. Anderledes med Hvidbirken. Den træffes som gammelt, sundt Træ i de 100-aarige gamle vestjyske Præstegaards- og Herregaardshaver samt i Egekrattene og de faa spredte Skovrester, et

Fra Københavns Vestre Kirkegaard. Allé af Hvidbirk.

Vidnesbyrd om, synes jeg, at den her maa have sit Hjemsted. Anvendt som Kulturtræ lykkes den godt og maa henregnes til de Løvtræer, som bedst modstaar de barske Vestenvinde, men det maa være den ægte, dunede Form, der ofte kan være vanskelig at faa frem fra Planteskolerne, hvor den mest forekommer stærk blandet og krydset.

Der gøres for Tiden Forsøg med islandsk Hvidbirk fra Bajarstadaskov paa det sydligste Island, vistnok den Birkeskov paa Island, som gennem dens tusindaarige Bestaaen har nydt størst Fred for Kreaturer og derfor nu ejer den bedst formede og mest hurtigvoksende Træbestand. Meget tyder paa, at vi i denne smukke Birk vil faa et meget haardført Træ frem, der vil være værdifuldt i vort blæsende Klima som Stødpude paa særlig udsatte Steder, og som vil kunne modstaa Vindsvøb omkring Hushjørner.

Et Forhold maa Opmærksomheden være henvendt paa ved Valg af Birk som Allétræ, nemlig: at Planterne ikke maa være for store, ikke over 4 Aar gamle. For alle Birkearter gælder nemlig, at Omplantning lykkes bedst i den unge Alder. Den sætter ikke Vildskud eller Rodskud og er derfor det Træ, som lettest holdes i Form, idet Beskæring indskrænker sig til Fjernelse af tørre Grene. Hvidbirken antager af sig selv en saa smuk, naturlig Form, at det vilde være Synd at lade den komme under Saksen, noget, den forøvrigt heller ikke er indrettet paa med den for dette Træ paa-faldende ringe Reproduktionsevne.

I Modsætning til Lindetræet er Birken et forholdsvis lidet anvendt Træ paa Kirkegaardene. Hvorfor den er det, er ikke let at sige. Maaske den er eller var i Fortiden et for almindeligt Træ udenfor Kirkegaarden og Interessen af den Grund mindre.

Paa Nutidens Kirkegaarde fortjener Birken større Interesse end mange andre Træer.

En smuk, nyere Gravsten.